

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

BOEKBESPREKING

.....

Emotieregulatie bij kinderen en adolescenten

.....

Bespreking van

Michael A. Southam-Gerow (2014). *Emotieregulatie bij kinderen en adolescenten: Een praktische gids voor professionals*. Amsterdam: Hogrefe. 304 pp., € 29,95. ISBN 9789079729876

GERT DE KINDER

Dit boek is geschreven vanuit de intentie om hulpverleners die werken met kinderen en jongeren met lichte tot matige emotionele problemen handvaten aan te reiken in het behandelen van diverse tekortkomingen op vlak van emotiegerelateerde vaardigheden.

De auteur tracht dit te realiseren door een overzicht te geven van interventies die afgeleid zijn uit *evidence-based* behandelprogramma's. Deze interventies vormen geen behandelprogramma *an sich*, maar kunnen op een modulaire wijze ingepast worden in een totaalbehandelplan, dat op maat van de cliënt wordt uitgewerkt. In die opzet slaagt de auteur, zonder aan het ambacht van het uitwerken van een individuele casusconceptualisatie voorbij te gaan. Er wordt sterk de nadruk op gelegd dat de modulaire toepassing van de interventies slechts kan gebeuren op basis van een gedegen functionele analyse, die op haar beurt vertaald wordt in een behandelplan. Maar terwijl het boek tracht drempelverlagend te werken, door het aanbieden van modules die 'als lego-stukjes aan een bestaand model bevestigd kunnen worden', worden er toch behoorlijk wat vaardigheden verwacht wat betreft het opstellen van de functionele analyses die vereist zijn om die lego-stukjes juist te kunnen inhaken in het behandelplan. De kennis en vaardigheden die nodig zijn om dit te kunnen toepassen, laten zich niet zomaar vertalen in een hoofdstuk. Hiervoor is een degelijke gedragstherapeutisch georiënteerde scholing noodzakelijk. Bij dit soort van praktische gidsen schuilt altijd het potentiële

gevaar dat ze gebruikt zullen worden als een soort kookboek waarin kant-en-klare gerechten staan. Om deze metafoor door te trekken: het boek bevat louter enkele ingrediënten op basis waarvan een gerecht gemaakt kan worden.

De invalshoek van het boek sluit goed aan bij de meer hedendaagse visie dat psychische problemen zich niet altijd eenvoudig laten categoriseren in mooi afgebakende klassen met bijpassende scherp omlinjende behandelprotocollen. Er wordt hier gewerkt vanuit een transdiagnostische visie, waarbij wordt gezocht naar de gemeenschappelijke onderliggende factoren die werkzaam zijn bij het ontstaan en het in stand houden van de problemen, om van daaruit emotiegerichte interventies in te zetten. Het boek gaat dus niet over de aanpak van een specifieke fobie, een depressieve stoornis of een gedragsstoornis. Wie hierin geïnteresseerd is, zal weinig handvatten aangereikt krijgen in deze nochtans bruikbare, praktische gids. De auteur richt zich daarentegen wel op hoe bijvoorbeeld emotiebewustzijnsvaardigheden, empathievaardigheden of emotieregulatievaardigheden kunnen worden aangeleerd, die belangrijk zijn bij diverse psychische problematieken.

In deel 1 wordt de achtergrond van emoties en emotieregulatie geschetst. In het eerste hoofdstuk legt de auteur terecht de nadruk op het belang van emotiegerelateerde interventies en op het feit dat emoties lange tijd geen plaats kregen binnen onderzoek, terwijl dit toch cruciaal is vanuit de onderlinge verbondenheid van gedrag, gedachten en gevoelens. In het tweede hoofdstuk wordt uitvoerig de theorievorming rond emoties en emotiegerelateerde begrippen omschreven. Daarbij vormt het procesmodel van Gross en Thompson de centrale insteek om de vijf mogelijke regulatoire processen te beschrijven (selectie van situaties, verandering van situaties, aandacht richten, cognitieve verandering en beïnvloeding van de responstendensen). Interessant wordt het wanneer de link naar het gedragstherapeutisch kader wordt gemaakt. De vijf regulatoire categorieën worden immers opgedeeld naar zowel antecedent- als consequentgerichte strategieën. Daarnaast is het ontwikkelingsmodel van emotieregulatie van Werner beschreven. Het kost de lezer enige moeite om zich door deze conceptuele materie heen te slaan, al gebruikt de auteur in de vervolghoofdstukken de nodige casuïstiek om haar praktijkgericht te maken.

In deel 2 wordt de link gelegd vanuit beide modellen naar de acht behandelmodules. De eerste drie modules behandelen interventies gericht op het tekort aan emotiebewustzijn, emotiebegrip en empathie. De volgende vijf modules behandelen alle het tekort aan emotieregulatie. Daarvan zijn de eerste twee preventieve interventies, die kunnen worden gezien als antecedentenmanagement, en zijn de volgende drie modules behandelingsgerichte interventies, die zich richten op regulatieprocessen die tijdens of na een stressor gebruikt kunnen worden. In iedere module wordt op een gestructureerde wijze toegelicht waarom de betreffende module gebruikt kan worden, wat de doelstelling is, en welke procedure kan worden gevolgd. Elke module

wordt afgesloten met enkele hand-outs, die ter ondersteuning gebruikt kunnen worden. Dit alles vergemakkelijkt de vertaling naar de praktijk.

370

Over het geheel genomen is dit boek een bruikbare, praktische gids voor professionals, waarin goede oefeningen staan beschreven met de nodige *tips and tricks* voor een gedegen toepassing. Op de kaft na is de lay-out erg sober, wat de leesbaarheid wat minder ten goede komt.

Gert De Kinder is klinisch psycholoog/gedragstherapeut en supervisor (VVGT). Hij is als gastdocent en supervisor verbonden aan de KUL en de UGent in de opleiding gedragstherapie. Tevens is hij verbonden aan Thomas More als lector klinische psychologie en als coördinator in de opleiding gedragscounseling. Daarnaast is hij coördinator van Psychologenpraktijk Kriekelaar te Kontich.

Correspondentieadres: Gert De Kinder, Thomas More, Opleiding Toegepaste Psychologie, Campus Sanderus, Molenstraat 8, 2018 Antwerpen. E-mail: gert.dekinder@thomasmore.be

Nieuw: De ziel van het vak

Over contact als kernwaarde in therapie

In *De ziel van het vak* geven bekende en gelouterde psychiaters en psychologen een kijkje achter de doorgaans gesloten spreekkamerdeur. De persoonlijke verhalen geven de lezer inzicht in de praktijk van de psychische hulpverlening. De auteurs gaan voorbij richtlijnen, protocollen en bezuinigingen: ze richten zich op de schoonheid van het vak!

9789089536754 | 320 pp. | € 39,95

Lees meer en bestel op
www.boompsychologie.nl

Boom | Psychologie
 & Psychiatrie

Geen verzendkosten binnen
 Nederland vanaf € 20,-
 Prijs geldt in 2015, o.v.v. wijzigingen

Nieuw: Te vroeg volwassen

Als een kind de ouderrol op zich neemt

Doorgeschoten loyaliteit en grensvervaging tussen de rollen van kinderen en hun ouders komen vaker voor dan we denken. Maar is het per definitie slecht als zoiets gebeurt? Het nieuwe boek *Te vroeg volwassen* gaat over dit onderwerp. Dit boek gaat over kinderen die voor hun ouders zorgen, een verschijnsel dat we 'parentificatie' noemen, en over de verwachtingen die ouders van hun kinderen hebben.

9789089532459 | 264 pp. | € 24,95

Lees meer en bestel op
www.boompsychologie.nl

Boom | Psychologie
 & Psychiatrie

Geen verzendkosten binnen
 Nederland vanaf € 20,-
 Prijs geldt in 2015, o.v.v. wijzigingen